asplan
viak

Konsekvensutredning naturmangfold

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver:	Ramnflauget Masseuttak AS
Tittel på rapport:	Konsekvensutredning naturmangfold
Oppdragsnavn:	Reguleringsplan Ramnflauget Sortland
Oppdragsnummer:	634227-01-01
Utarbeidet av:	Rune Solvang
Oppdragsleder:	Rune Solvang
Tilgjengelighet:	Åpen

Ver	Dato	Beskrivelse	Utarb. av
01	15. aug. 2025		RS

Innholdsfortegnelse

1. Innledning 5
   - 1.1. Definisjon av fagtema 5
2. Beskrivelse av tiltaket 6
   - 2.1. Bakgrunn 6
3. Metode 7
   - 3.1. Naturtypekartlegging 7
   - 3.2. Konsekvensutredning 7
   - 3.3. Influensområde 7
   - 3.4. Rødlistearter 7
   - 3.5. Fremmede arter 8
4. Naturforhold (dagens situasjon) 9
   - 4.1. Undersøkelsesområdet 9
5. Verdisetting 11
   - 5.1. Naturtypelokaliteter 11
   - 5.2. Økologiske funksjonsområder for arter 11
6. Vurdering av påvirkning og konsekvens 13
   - 6.1. Kort om påvirkningsfaktorer for naturmangfold 13
   - 6.2. Påvirkning og konsekvens i planområdet 13
7. Oppsummering av tema naturmangfold 14
   - 7.1. Anbefaling 14
   - 7.2. Usikkerhet 14
8. Vurderinger av naturmangfoldlovens § 8-12 15
9. Kilder 16

Sammendrag

I forbindelse med reguleringsplan Ramneflauget masseuttak er det det gjennomført en naturtypekartlegging av plan- og influensområdet.

Fattige lyngdominerte vegetasjonstyper dominerer i området. På grunn av fattig og ordinær nord-norsk natur er det ikke registrert naturtypelokaliteter i plan – og influensområdet.

Det er ingen naturtypelokaliteter som blir påvirket av utbyggingen så tiltaket påvirker av den grunn ordinære naturverdier i regionen. Konsekvensene blir av den grunn lave. I utgangspunktet er konsekvensene vurdert til ubetydelige da det ikke er kartlagt naturtypelokaliteter i området som blir berørt. På den andre siden er det et betydelig arealbeslag av intakt natur og samlet sett er konsekvensene av den grunn vurdert som noe negativ konsekvens.

1. Innledning

I forbindelse med reguleringsplan Ramneflauget masseuttak er det gjennomført en naturtypekartlegging av plan- og influensområdet. Formålet med planarbeidet er å legge til rette for masseuttak. Befaring er gjennomført av naturforvalter Rune Solvang i Asplan Viak 2.7 og 3.7.2025.

Figure 1-1. Planavgrensning.

1.1. Definisjon av fagtema

Naturmangfold på land omfatter kartlegging og vurdering av naturmangfold, inkludert naturtyper, arter og økologiske funksjonsområder. Dette innebærer spesielt å identifisere og vurdere viktige naturtyper og arter. Naturmangfold i vann er vurdert under tema vannmiljø.

2. Beskrivelse av tiltaket

2.1. Bakgrunn

Tiltaket er beskrevet i planbeskrivelsen. Tiltaket er en utvidelse av eksisterende gjenvinningsstasjon.

Figure 2-1. Gjenvinningsstasjon sett fra øvre deler av planområdet.

3. Metode

3.1. Naturtypekartlegging

Det er gjennomført naturtypekartlegging etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks (MI) for verdifulle naturtyper i Norge (veileder M-2209, Miljødirektoratet 2024a). Dette er kartlegging av spesielt viktige områder for naturmangfold, enten rødlistede naturtyper eller naturtyper med viktig økosystemfunksjon. MI er basert på NiN klassifiseringssystem (Natur i Norge), NIN 2.0. Tidligere er det gjennomført naturtypekartlegging basert på Miljødirektoratets håndbok 13 i området, se kapittel 4.

3.2. Konsekvensutredning

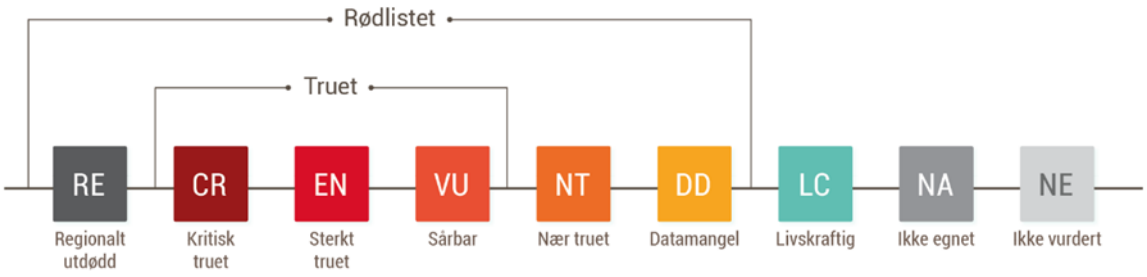
Konsekvensutredning er utført etter Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger for klima og miljø, M-1941 (Miljødirektoratet, 2024b). Dette er standard metodikk ved vurdering av naturmangfold i plansaker.

3.3. Influensområde

Influensområde for planen er for naturtypelokaliteter de nærmeste 50-100 m utenfor planområdet. Disse områdene vil potensielt bli mest påvirket av tiltaket indirekte ved støy/forstyrrelser, mulig endret vannhusholdning, utilsiktet hogst etc.

3.4. Rødlistearter

Norsk rødliste for arter er en oversikt over arter som kan ha en risiko for å dø ut fra Norge. Rødlista er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fageksperter. Rødlistearter og truede arter er kategorisert etter følgende kategorier:

For mer informasjon om rødlista henvises det til Artsdatabanken (2024),

https://artsdatabanken.no/rodlisteforarter2024/Rodlistahvahvemhvorfor

3.5. Fremmede arter

Fremmede arter som risikovurderes gis en kategori som angir i hvor stor grad arten påvirker naturmangfoldet. Risikokategorien bestemmes av artens økologiske effekt, og hvilket potensiale den har for spredning og etablering i norsk natur.

For mer informasjon om fremmedartslista henvises det til Artsdatabanken (2018)

https://www.artsdatabanken.no/fremmedearter

4. Naturforhold (dagens situasjon)

4.1. Undersøkelsesområdet

Undersøkelsesområdet består av en bratt nord- og østvendt liside ned mot Vesterålsvegen og fjorden. De nedre delene består av gjenvinningsstasjon og masseuttak i nord. Helt i øst går det en anleggsveg opp i lisiden. Store deler av planområdet består av plantefelt av gran. Dette ses tydelig på flyfoto, se figur 4.1. Øvrige deler av lisden består av fattig bjørkeskog med innslag av andre boreale løvtrær som rogn og selje. Vegetasjonen er hovedsakelig fattig. Det går ned en bekk, Storlibekken, gjennom planområdet.

Fattige lyngdominerte vegetasjonstyper dominerer i området. Feltsjiktet består av blåbær, tyttebær, blokkebær, krekling, skrubbær, skogstjerne, hårfrytle og med betydelig innslag av bregner som fugletelg, hengeving og sautelg m.fl. For øvrig er det registrert arter som tettegras, fjellmarikåpe, linnea, skogfiol, bleikmarihand, harerug, kvassbunke, legeveronika, snauveronika m.fl. Langs bekken er det også fattig vegetasjon.

Figure 4-1. Undersøkelsesområdet på flyfoto. Plantefeltene trer blant annet tydelig fram på flyfoto.

Figure 4-2. Løvskogsdominert li med fattig bjørkeskog med partier med svak-lågurtvegetasjon.

5. Verdisetting

5.1. Naturtypelokaliteter

På grunn av fattig og ordinær nord-norsk natur er det ikke registrert naturtypelokaliteter i plan – og influensområdet.

5.2. Økologiske funksjonsområder for arter

Det er ikke avgrenset viktige økologiske funksjonsområder for arter (verdifulle vilt- og fugleområder) i plan – eller influensområdet. Fuglelivet ble kartlagt på befaringen. Følgende fuglearter ble registrert på befaringen (antall syngende/territorier i parentes), løvsanger (5), gransanger (3), bokfink (2), jernspurv (1), gråsisik (1), steinskvett (1) og sivspurv (1). Trolig hekker det langt flere par fugl i området, men både tidspunkt på dagen og at det var noe vind gjør at færre fugler sang, men antallene gir allikevel en indikasjon på hvilke arter som dominerer i området. Det er lite potensial for verdifulle forekomst av forvaltningsrelevante fuglearter i planområdet. På grunn av gjenvinningsstasjonen med mye avfall både i skogen og strandsonen tiltrekker dette seg kråkefugler og måker. Spesielt kråkefuglene utøver et predasjonstrykk på andre hekkefugler i området. Totalt 35 ravn, 2 skjære, 55 gråmåke og 6 svartbak ble registrert innenfor planområdet.

Det nærmeste influensområdet over tregrensen med myr og vann ble befart. Novatjønn ble undersøkt uten at det ble registrert våtmarkstilknyttede fuglearter her. Enkeltbekkasin ble registrert i myrdraget ned fra Novatjønn, og 1-2 par hekker her. En småspove (NT) fløy også over. Denne hadde ingen hekkeindikasjon.

I tillegg er det enkelte arter som er registrert i strandsonen utenfor tiltaket og utenfor vegen. Blant annet kull av ærfugl (VU), tjeld (NT), laksand og måker. Strandsonen utmerker seg ikke

som et særlig viktig område for fugl, og blir også i liten grad påvirket mer negativt av tiltaket utover støy fra området.

Figure 5-1. Novatjønn og myrområder i influensområdet.

6. Vurdering av påvirkning og konsekvens

6.1. Kort om påvirkningsfaktorer for naturmangfold

Den klart viktigste påvirkningsfaktoren på naturmangfold i Norge (og globalt) er nedbygging av natur/arealbeslag. Arealendringer er den viktigste årsaken til tap av naturmangfold i Norge. Betydelige endringer har funnet sted i Norge de siste 50 år, både når det gjelder nedbygging av areal og arealendringer knyttet til intensivt jordbruk- og skogbruk. 89 % av rødlisteartene har nedbygging av leveområder og arealendringer i skog- og jordbruk som viktigste årsak til nedgang i bestand og rødlisting. 41% av de truede artene er knyttet til skog (1132 arter i rødlista fra 2024).

Forringelser av økologisk infrastruktur gjennom fragmentering av leveområder, brudd i landskapsøkologiske sammenhenger og kanteffekter inn i naturområder er også påvirkningsfaktorer på naturmangfoldet. Det finnes også andre påvirkningsfaktorer som er viktige negative påvirkningsfaktorer, bl.a. forurensning av vann og grunn, endret hydrologi, spredning av uønskede fremmede arter, samt støy og forstyrrelser og kunstig belysning. Klimaendringer kommer som en tiltagende tilleggsfaktor, og for eksempel mange arter i fjellet er nå rødlistet på grunn av klimaendringer som nedsmelting av snøleier.

Konsekvensene er vurdert, slik det er krav om i veileder for konsekvensutredning M-1941 (Miljødirektoratet 2024b).

6.2. Påvirkning og konsekvens i planområdet

Det er ingen naturtypelokaliteter som blir påvirket av utbyggingen så tiltaket påvirker av den grunn ordinære naturverdier i regionen. Konsekvensene blir av den grunn lave. I utgangspunktet er konsekvensene vurdert til ubetydelige da det ikke er kartlagt naturtypelokaliteter i området som blir berørt. På den andre siden er det et betydelig arealbeslag av intakt natur og samlet sett er konsekvensene av den grunn vurdert som noe negativ konsekvens.

7. Usikkerhet

Vurderinger av verdi, påvirkning og konsekvens vil alltid være beheftet med usikkerhet. I dette tilfellet gjelder det spesielt hvilket artsmangfold som opptrer i området. Da det ikke er registrert naturtypelokaliteter og det er overveiende fattig og lyngdominert natur antas det ikke at høyt rødlistede arter opptrer i planområdet.

8. Vurderinger av naturmangfoldlovens § 8-12

I henhold til Naturmangfoldlovens § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Følgende vurderinger er gjort av §§ 8-12.

Til § 8 om kunnskapsgrunnlaget:

Det foreligger god dokumentasjon om naturtypelokaliteter og akseptabel dokumentasjon om artsmangfold i undersøkelsesområdet etter gjennomført feltarbeid etter godkjente kartleggingsinstrukser. Utredning er gjort av kvalifiserte fagpersoner. Kilder til kunnskap om naturmangfold er feltarbeid, kvalitetssikring av eksisterende informasjon i Naturbase www.naturbase.no og Artskart www.artsdatabanken.no.

Til § 9 om føre-var-prinsippet:

Kunnskapsgrunnlaget om naturtypelokaliteter vurderes som godt og tilstrekkelig, slik at det er liten fare for at tiltaket vil ha store, ukjente negative konsekvenser for naturmangfold i planområdet. På bakgrunn av dette tillegges føre var-prinsippet mindre vekt.

Til § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning:

Belastning på naturmiljøet i utredningsområdet vurderes å være tilstrekkelig beskrevet gjennom temautredning naturmangfold.

Til § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Følgende synes relevant: (i) kostnaden ved å framskaffe kunnskap og (ii) kostnader ved kompenserende tiltak skal dekkes av tiltakshaver.

§ 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det forutsettes at tiltakshaver opptrer så arealminimerende som mulig.

9. Kilder

Artsdatabanken 2024. Norsk rødliste for arter 2021.
https://www.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2024

Artsdatabanken 2024. Fremmedartslista 2023. Hentet (10.12.2024)
https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018

Direktoratet for naturforvaltning, 2000. Viltkartlegging. DN-håndbok 11. Revidert utgave år 2000.

Miljødirektoratet, 2024a. Kartleggingsinstruks - Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2 - Miljødirektoratet (miljodirektoratet.no)

Miljødirektoratet, 2024b. Veileder M-1941, Konsekvensutredninger for klima og miljø.
https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger

asplan viak